

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมปัจจุบันเป็นสังคมข้อมูลข่าวสารที่มนุษย์สามารถรับรู้เรียนรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว (ชนภูมิ เหมือนสน, 2553) การเปิดรับสื่อเป็นไปตามความคิด และทัศนคติของตนเอง กล่าวคือผู้คนในสังคมจะเลือกเปิดรับข่าวสารที่ตนเองสนใจและมนุษย์ก็จะเกิดความพึงพอใจหากข่าวสารดังกล่าวนั้นสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับ แซมมวล เบคเกอร์ Samuel L. Becker (1972) ซึ่งอธิบายไว้ว่าบุคคลจะเปิดรับ ข่าวสาร เพื่อทราบข้อมูลที่ตนเองสนใจ ในขณะที่ Atkin (1973) กล่าวว่า “บุคคลยังเปิดรับข่าวสารมากเท่าใดก็ยิ่งมีความรู้และเท่าทันสภาวะแวดล้อมมากขึ้นเป็นเงาตามตัวเท่านั้นและข่าวสารจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการตัดสินใจช่วยเพิ่มพูนความรู้ความคิด และการแก้ปัญหาต่างๆ ดังนั้นกระบวนการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้คนในสังคมในทุกระดับ ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าการสื่อสารมีความสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า และการสื่อสารจึงเป็นทั้งตัวชี้วัดระดับการพัฒนาและเป็นปัจจัยสำคัญกำหนดการพัฒนา (บุษบา สุธีธร, 2547) และเพื่อให้การพัฒนาชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ภาครัฐจึงได้มีการกำหนดแผนนโยบายเพื่อให้เกิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเป็นแผนที่กำหนดกรอบรางวัล เป้าหมาย และแนวทางการกระจายอำนาจให้เป็นไปตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เพื่อให้การกระจายอำนาจบรรลุตามเจตนารมณ์ ที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ไม่จัดทำเป็นแผนที่เบ็ดเสร็จ มีกระบวนการทำงานที่ยืดหยุ่นได้ และสามารถปรับวิธีการให้สอดคล้องกับสถานการณ์จากการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้นได้ นอกจากนี้แล้ว ในมาตรา 78 ยังได้ระบุไว้ว่า ภาครัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง รวมถึงเพื่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึง และเท่าเทียมกันทั่วประเทศ และพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น

บทบัญญัติดังกล่าวในรัฐธรรมนูญถูกกำหนดให้เป็นแนวทางที่ภาครัฐจะดำเนินการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนในการปกครอง หรือดูแลท้องถิ่นของตนเองได้มากขึ้น ซึ่งจะมีผลตามมาคือการแบ่งเบาภาระของส่วนกลาง (นันทวัฒน์ บรมานันท์, 2552, น. 89) และทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้สะดวกและมากขึ้นทั้งในด้านการให้บริการทั่วไปและการให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารที่สำคัญและมีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน จังหวัดชุมพร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ตั้งอยู่ 81 หมู่ 12 ตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร โดยมีระยะทางห่างจากอำเภอหลังสวน ประมาณ 8 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 157.80 ตารางกิโลเมตร แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 18 หมู่บ้าน จากข้อมูลสำมะโนประชากรจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2559 รายงานไว้ว่าประชากรมีจำนวนทั้งสิ้น 8,261 คน โดย แยกจำนวนประชากรเยาวชนอายุต่ำกว่า 18 ปี เพศหญิงจำนวน 833 คน เพศชายจำนวน 981 คน จำนวนประชากรทั่วไป อายุ 18- 60 ปี เพศหญิงจำนวน 2,556 คน เพศชายจำนวน 2,608 คน และจำนวนประชากรผู้สูงอายุ อายุมากกว่า 60 ปี เพศหญิงจำนวน 749 คน เพศชายจำนวน 534 ประชากรในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมอาชีพคิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาร้อยละ 10 เป็นแรงงานในภาคอุตสาหกรรม การบริการ ค้าขาย รับจ้างทั่วไป รับราชการ และร้อยละ 10 ได้แก่ ผู้ที่กำลังศึกษา พระภิกษุ สามเณร และกลุ่มแม่บ้าน (ที่มา: <http://www.bankaun.go.th>)

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควนมีการบริหารงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พ.ศ. 2558-2562 ซึ่งมีผลต่อความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควนนับจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ และอาศัยกระบวนการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การสื่อสารจึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมพัฒนาคน หากปราศจากการสื่อสารแล้วประชาชนในสังคมก็จะไม่สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องได้ (เจตน์ยศ เพชรศรี, 2552) การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการบริหารงานตามนโยบายทั้ง 8 ด้าน ผ่านสื่อต่างๆ ไปยังประชาชนนั้น การรับรู้ถึงระดับการเปิดรับสื่อ ความต้องการด้านข้อมูลข่าวสารของประชาชน รวมถึงรับรู้ถึงความพึงพอใจที่มีต่อข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ จึงมีความสำคัญ เพราะจะสามารถทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควนสามารถพัฒนากระบวนการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นทั้งในด้านการใช้สื่อ การกำหนดเนื้อหาข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในที่สุด เมื่อเป็นเช่นนี้การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนในพื้นที่ตำบลบ้านควนจึงเป็นกิจกรรมการสื่อสารที่มีความสำคัญเป็น

อย่างมาก และการได้ทราบถึงระดับการเปิดรับสื่อของประชาชนก็มีความสำคัญเช่นกัน เพราะจะทำให้สามารถวางแผนการใช้สื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพในที่สุด

ในระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการวิจัยเพื่อสำรวจความพึงพอใจต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควนในภาพรวมโดย เทียมพบ ก้องหล้า และวิภาวดี ครุฐี (2559) ซึ่งผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีความพึงพอใจในระดับมาก แต่ที่ผ่านมายังไม่เคยมีการสำรวจความพึงพอใจในด้านการให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร หรือทำการสำรวจความต้องการด้านข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่อย่างจริงจัง จึงอาจทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควนไม่เข้าใจถึงความต้องการด้านข้อมูลข่าวสารของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการให้บริการข้อมูลข่าวสารในปัจจุบันว่าเป็นอย่างไร ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมานี้จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญและส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ตำบลบ้านควนและสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา (พ.ศ.2558-2562) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร เป็นแผนการกำหนดทิศทาง และเป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ.2555-2559 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ และนโยบายการบริหารงานของคณะผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พ.ศ. 2558-2562 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน นายองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน ด.ต.สมศักดิ์ มณีนิล แดงนโยบายการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2555 โดยกำหนดนโยบายการบริหาร 8 ด้าน ดังนี้ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสังคมและพัฒนากุณภาพชีวิต ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการพัฒนาสาธารณสุข ด้านการป้องกันและดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษา ศาสนา ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเมืองและการบริหาร

จากความสำคัญของการสื่อสาร และการเปิดรับสื่อ การรับรู้ถึงระดับการเปิดรับสื่อความต้องการด้านข้อมูลข่าวสารของประชาชน รวมถึงรับรู้ถึงความพึงพอใจที่มีต่อข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจึงมีความสำคัญ ว่าเป็นอย่างไร เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน ด้านการเมืองการบริหาร ซึ่งได้เห็นความสำคัญของการรับรู้ข่าวสาร และได้จัดทำนโยบายส่งเสริมการรับรู้ข่าวสารและบริการประชาชน ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการสื่อสาร และการให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควนได้ในลำดับต่อไป

2. คำถามนำวิจัย

2.1 การเปิดรับสื่อและข่าวสารของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร เป็นอย่างไร

2.2 ความพึงพอใจต่อสื่อและข่าวสารของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร เป็นอย่างไร

2.3 ความต้องการข่าวสารของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร เป็นอย่างไร

2.4 ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรของประชาชนกับการเปิดรับสื่อ และข่าวสารในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร เป็นอย่างไร

2.5 ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรของประชาชนกับความพึงพอใจต่อสื่อและข่าวสารในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร เป็นอย่างไร

2.6 ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรของประชาชนกับความต้องการข่าวสารในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร เป็นอย่างไร

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาการเปิดรับสื่อและข่าวสารของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

3.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อสื่อและข่าวสารของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

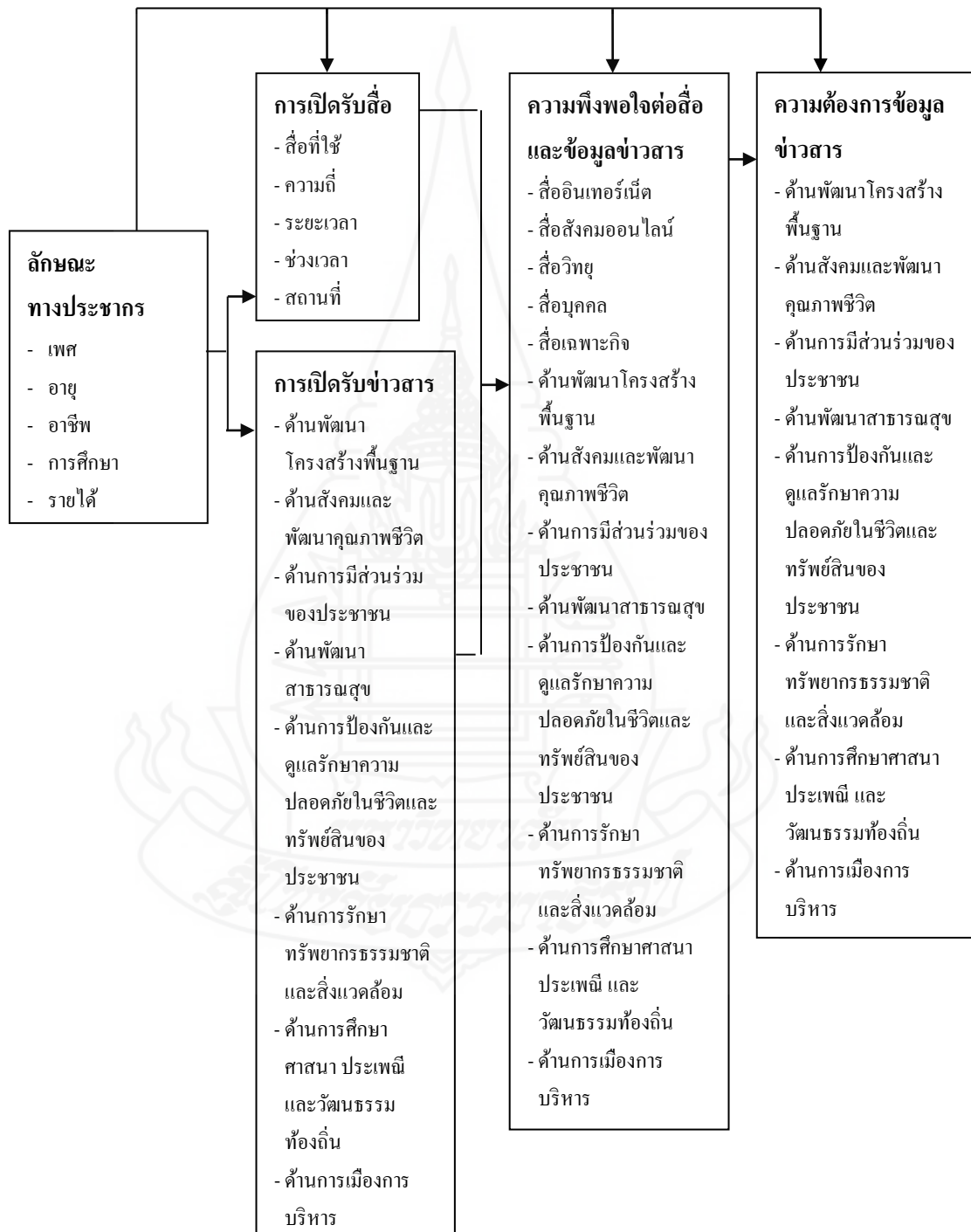
3.3 เพื่อศึกษาความต้องการข่าวสารของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

3.4 เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรของประชาชนกับการเปิดรับสื่อ และข่าวสารในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

3.5 เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรของประชาชนกับความพึงพอใจต่อสื่อและข่าวสารในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

3.6 เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรของประชาชน กับความต้องการข่าวสารในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

5. สมมติฐานการวิจัย

5.1 ลักษณะทางประชากรของประชาชนที่แตกต่างกัน มีการเปิดรับสื่อ และข่าวสารในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร แตกต่างกัน

5.2 ลักษณะทางประชากรของประชาชนที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจด้านข้อมูลข่าวสารในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร แตกต่างกัน

5.3 ลักษณะทางประชากรของประชาชนที่แตกต่างกัน มีความต้องการด้านข้อมูลข่าวสารในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร แตกต่างกัน

6. ขอบเขตของการวิจัย

6.1 **ขอบเขตด้านประชากร** ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือประชาชนอายุระหว่าง 15 – 60 ปี ในพื้นที่ตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

6.2 **ขอบเขตด้านเวลา** การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลระหว่างเดือน 1 พฤศจิกายน – 30 เมษายน 2560

6.3 **ขอบเขตด้านเนื้อหา** การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ การเปิดรับสื่อสาร ความต้องการข้อมูลข่าวสาร และความพึงพอใจด้านข้อมูลข่าวสารจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควนของประชาชน ในพื้นที่ตำบลบ้านควน

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

7.1 **การเปิดรับสื่อ** หมายถึง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร โดยวัดจาก ความถี่ ระยะเวลา ช่วงเวลา- สถานที่ในการเปิดรับข่าวสารของประชาชน จากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ผ่านสื่อต่างๆ คือสื่ออินเทอร์เน็ต ได้แก่ เว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน www.bankaun.go.th สื่อสังคมออนไลน์ ได้แก่ ไลน์ เฟซบุ๊ก สื่อบุคคล ได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน ตัวแทนผู้นำท้องที่ ตัวแทนผู้นำท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน สื่อวิทยุชุมชน และสื่อเฉพาะกิจ ได้แก่ รถแห่ ประกาศเสียงตามสายภายในหมู่บ้าน และป้ายบิลบอร์ดหน้าสำนักงานหรือตามสถานที่ชุมชนในพื้นที่ตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

7.2 การเปิดรับสาร หมายถึง การที่ประชาชนเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ในด้านพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน, ด้านสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิต, ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน, ด้านพัฒนาสาธารณสุข, ด้านการป้องกันและดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน, ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ด้านการศึกษาศาสนาประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น, ด้านการเมืองการบริหาร

7.3 ความพึงพอใจต่อสื่อและข่าวสาร หมายถึง ระดับของความรู้สึกเชิงบวกของประชาชนในพื้นที่ตำบลบ้านควนที่มีต่อข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ในด้านพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน, ด้านสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิต, ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน, ด้านพัฒนาสาธารณสุข, ด้านการป้องกันและดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน, ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ด้านการศึกษาศาสนาประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น, ด้านการเมืองการบริหาร

7.5 ความต้องการข่าวสาร หมายถึง ระดับของความรู้สึกอยากได้ข่าวสารจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควนของประชาชนในพื้นที่ตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ในด้านพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านพัฒนาสาธารณสุข ด้านการป้องกันและดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษาศาสนาประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านการเมืองการบริหาร

8. ประโยชน์ที่ได้รับ

8.1 ทำให้ทราบถึงการเปิดรับสื่อและข่าวสารจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควนของประชาชน ตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

8.2 ทราบถึงความพึงพอใจของประชาชนต่อข่าวสารจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

8.3 ทำให้ทราบถึงความต้องการของประชาชนในด้านข่าวสารจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

8.4 เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารใช้ในการกำหนดนโยบาย และวางแผนการประชาสัมพันธ์ การให้บริการข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร

8.5 เป็นแนวทางปรับปรุงพัฒนาสำหรับผู้ปฏิบัติในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ และการให้บริการข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร และเป็นแนวทางสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายกันได้ต่อไป

